
INGEBOEKT

Lectuurverspreiding in Vlaanderen

Dr. C. Neutjens (red.), Lectuurverspreiding in Vlaanderen, CD-reeks nr. 1, Acco, Leuven 1983, 192 p., 325,- fr.

Vlak voor de Antwerpse Boekenbeurs verscheen dit boekje, waarvan men moet hopen dat het al wie bekommerd is om de literatuur in Vlaanderen, de haren ten berge zal doen rijzen. Het geeft de resultaten van een vrij groots opgezet onderzoek dat op het eind van de jaren zeventig werd verricht door de universiteit Antwerpen (UFSIA en UIA). Op basis van interviews en enquêtes bij honderden uitgevers, bibliothecarissen en scholen werd nagegaan wat er in Vlaanderen gebeurt voor de lectuurverspreiding. Alle gevoelens van onbehagen die in brede kringen hierover toch al leefden, blijken ruimschoots gerechtvaardigd : het ziet er niet leuk uit. (Schrale troost : elders is het nauwelijks beter)

De uitgevers gaan te werk met de natte vinger. We vernemen wel een heleboel feiten over oplagen enz., maar naar mijn gevoel iets te weinig over het hele commerciële spinneweb van uitgevers, monopoliehouders enz. en hun relaties met de internationale zakenwereld.

Het hoofdstuk over de bibliotheken is ondertussen al weer licht voorbijgestreefd door de afbouw van het bibliotheekdecreet. Bij de schoolbibliotheken verneem je al merkwaardige zaken. In 77-78 waren van de 20 frequentste nieuwe aankopen in de Vlaamse schoolbibliotheken 12 jeugdboeken. Dat is dus goed, maar je schrikt toch wel als je onder de 8 andere (nieuwe aankopen in 77-78 !) vindt als nr. 6 Wierook en Tranen (1958 !), als nr. 14 Het Afscheid (1957 !), als nr. 17 ex aequo Het Gevaar (1960) en De Muur (1958) ! Dit hoofdstuk bevat ook een aantal suggesties voor de opzet van schoolbibliotheken en voor lessen in bibliotheekgebruik (leuk !).

Boekrecensies in dit land zijn overwegend behoudsgezind op alle gebied en niet vakkundig gemaakt.

Het literatuuronderwijs ..... Troosteloze lijsten van huislectuur : de meerderheid van de leerlingen (2/3 in het 6e jaar) heeft geen enkele vorm van vrije keuze, zelfs niet uit een lijst. 5 titels zijn goed voor 25 % van de huislectuur ! (alweer Wierook en Tranen, Het Gevaar, Kaas, Joachim Stiller en Het Reservaat). De helft van de cursorische lectuur gebeurt met van die geestdodende boekjes met vragen en opdrachten. Titel nr. 1 is hier Voorlopig Vonnis, met achter zich uiteraard alweer Het Gevaar, Wierook en Tranen, Lucifer en Kaas. Het zal wel onmogelijk zijn om in dit land middelbaar onderwijs te doorlopen zonder

minstens één keer Wierook en Tranen te hebben moeten lezen. Ruyslinck en Vandelloo gaan een onbekommerde oude dag tegemoet dank zij het Vlaamse literatuuronderwijs, het weze hun gegund.

Hoe is het zover gekomen ? Literatuur is niet populair in onze maatschappij, maar er zijn andere factoren : het louter economisch denken rond boeken (zowel literatuur als schoolboeken), de remmende invloed van allerlei verantwoordelijken voor het onderwijsbeleid, de angstige bureaucratische reacties van veel leerkrachten, enz. Dit is een boek waar iedereen die met literatuuronderwijs te maken heeft, kennis van zou moeten nemen : uitgevers, bibliothecarissen, leerplancommissies, schoolboekauteurs, vakdidactici, hoogleraars in de literatuur, inspecteurs en vooral leerkrachten. Na deze publicatie kan niemand nog te goeder trouw volhouden dat "eigenlijk" alles goed gaat, of dat het de fout is van de luie leerkrachten of zelfs van de VON, zoals ik laatst nog ergens hoorde beweren. Dit werk documenteert onder meer het failliet van een bepaalde literatuur- en onderwijsopvatting.

Dus : alle VON-leden lezen dit boek grondig, en schrijven daarna een bespreking erover van minimaal vier bladzijden, met aandacht voor de intrige, het vertelstandpunt, de psychologie van de personages, de behandelde problemen en bovenal de stijl.
Afgeven na de paasvakantie.

Roger ROGER, Leeuwerikenlei 3, 2520 Edegem.

Lezen om te weten

LEZEN OM TE WETEN een leergang voor het bestuderen van teksten, Handleiding en lesmaterialen, Interimrapport 2, STUBA-project SVO O 512

onder redactie van : W.A.M. Kok, J.H. Boonman, juni 1982
Vakgroep Onderwijskunde, IPAW Rijksuniversiteit Utrecht.

Het begrijpend lezen zoals we dat in de school kennen is meestal een evaluatie door middel van vragen. Men probeert te weten te komen of een kind de aangeboden tekst goed heeft gelezen. Haast nergens vinden we in een handboek (of handleiding) terug hoe de kinderen nu precies moeten werken. Wat ze moeten doen om de tekst te begrijpen. Aan dit euvel wil "Lezen om te weten" tegemoet komen. De auteurs willen kinderen een aantal vaardigheden en technieken aanleren om een tekst te leren begrijpen. Door deze leergang willen de auteurs de kinderen studierend leren lezen en richten zich dan ook tot de derde graad van de basisschool. Aan de hand van erg korte teksten leren de kinderen deze vaardigheden gebruiken. De kinderen ervaren de teksten als zeer plezierig en interessant omdat ze telkens nieuw en kort zijn en de kinderen boeien door hun inhoud. De teksten, waarmee in de klas gewerkt